

TANTÁRGYI TEMATIKA

Alkotmányjog 5. (záróvizsga felkészítő); Jogász szak, osztatlan képzés

(nappali/levelező)

Tantárgy neve: Alkotmányjog 5. (záróvizsga felkészítő)	Tantárgy Neptun-kódja: Nappali: AJALK221N10 Levelező: AJALK221L10 Diplomás levelező: AJALK221D8 Tárgyfelelős intézet: Államtudományi Intézet/Alkotmányjogi Tanszék Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Prof. Dr. Paulovics Anita, egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Dr. Hallók Tamás egyetemi docens, Dr. Pap Gábor adjunktus	
Javasolt félév: Nappali és levelező: 10T Diplomás levelező: 8T	Előfeltétel: Nappali: Alkotmányjog 4. AJALK271N6 Levelező: Alkotmányjog 4. AJALK271L6 Diplomás levelező: Alkotmányjog 4. AJALK271D6
Óraszám/hét: Nappali: 2 óra/hét (Diplomás) levelező: 10 óra/félév	Számonkérés módja: Záróvizsga
Kreditpont: -	Munkarend: Nappali és (Diplomás) levelező
Tantárgy feladata és célja: Felkészítés a záróvizsgára. A tananyag lényeges pontjainak ismétlése és a bekövetkezett változások ismertetése. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T2, T7, T9, T10, T11, T13, T14, T15 <i>képesség:</i> K1, K4, K5, K6, K7, K9, K10, K16, K19, K23, K29, K30, K31 <i>attitűd:</i> A2, A3, A4, A9, A10, A11, A12, A14, A15, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F2, F5, F6, F7	
Tantárgy tematikus leírása: Előadás: <ol style="list-style-type: none"> 1. Az alkotmány és alkotmányjog fogalma, az alkotmányok osztályozása. Az alkotmányosság fogalma. Alkotmány és demokrácia. A szuverenitás fogalma és tartalma. A főbb szuverenitás-felfogások. Az élethez és az emberi méltósághoz való jog különös tekintettel az Alkotmánybíróság határozataira. A személyi szabadsághoz való jog. A mozgásszabadság joga. A személyi sérthetlenséghez és a testi épséghez való jog. Az adatvédelem alkotmányos szabályai. A közérdekű adatok nyilvánossága. 2. Az egyenlőség. A diszkrimináció tilalma. A véleménynyilvánítás szabadsága és korlátai. Az egyesülési jog. A pártokra vonatkozó szabályok. A gyülekezési jog szabályai. A lelkiismereti és vallásszabadság. 3. Az állampolgárság fogalma, az állampolgársági jogviszony tartalma; az állampolgársági jog alapelvei. A magyar állampolgárság keletkezése, megszerzése és megszűnése. A jogforrási hierarchia rendező elvei; a jogforrások érvényessége és hatálya, a visszaható hatály ti- 	

alma. Eredeti és származékos jogalkotói hatáskör: jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök.

Az Országgyűlés, a köztársasági elnök és a Kormány alkotmányos viszonya.

A kormányforma fogalma és főbb típusainak történeti kialakulása, és az egyes kormányformák sajátosságai.

Választójogi alapelvek, választási rendszerek.

A választói jogosultság, a jelölés és a szavazás. A választók nyilvántartása. A választási szervek. A választás eredményének megállapítása. Jogorvoslat a választási eljárásban.

4. A népszavazás fajtái, az országos népszavazás tárgyai, érvényessége és eredményessége.

Az Országgyűlés hatásköre, megbízási ideje; határozatképesség és szavazás.

A törvényjavaslatok tárgyalási rendje. Interpelláció és kérdés.

Az Országgyűlés tisztségviselői, bizottságai, képviselőcsoportok (frakciók).

Az Országgyűlési képviselők jogállása, a képviselők mandátuma.

5. A köztársasági elnök hatásköre, különös tekintettel az Alkotmánybíróság határozataira.

A Kormány létrejötte, megszűnése, megbízási ideje; az ügyvivő kormány.

A kormányzati felelősség, a Kormány tagjainak (miniszterelnök, miniszter) jogállása és felelőssége.

Az önkormányzatok alkotmányos jogállása.

Az igazságszolgáltatás fogalma és alapelvei. A magyar bírósági szervezet és a bíróságok igazgatása. A bírói függetlenség biztosítékai.

6. A magyar ügyészség szervezete, a legfőbb ügyész alkotmányos pozíciója és hatásköre. Az ügyészi tevékenység fő irányai.

Az Alkotmánybíróság szervezete, az alkotmánybírák jogállása.

Az Alkotmánybíróság hatásköre és eljárása.

Az alapvető jogok biztosának jogállása, hatásköre és eljárása.

A nemzeti és etnikai kisebbségek védelmének alkotmányos kérdései. A nemzeti és etnikai kisebbségek fogalma, jogai.

A záróvizsga teljesítésének módja, értékelése:

A záróvizsgát szóban kell teljesíteni.

A záróvizsga értékelése a következőképpen történik:

0% – 50% = Elégtelen (1)

51% – 63% = Elégséges (2)

64% – 77% = Közepes (3)

78% – 89% = Jó (4)

90% – 100% = Jeles (5)

Alkalmazott pedagógiai módszer: tematikus prezentáció, stb.

Kötelező irodalom:

Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Ötödik, átdolgozott kiadás. (Szerk.: Schanda Balázs - Trócsányi László) HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2016.

Alkotmányjog – Alapjogok. (Szerk.: Schanda Balázs - Balogh Zsolt) PPKE-JÁK, Pázmány University Press, 2011.

The Basic Law of Hungary: A First Commentary. (szerk.: Schanda Balázs - Varga Zs. András - Csink Lóránt) Dublin, Clarus Press, 2012.

Ajánlott irodalom:

Petrétei József: A köztársasági elnök vétőjogáról. *Jogtudományi Közlöny*, 2005. évi 4. szám

Emberi jogok. (Szerk.: Halmai Gábor, Tóth Gábor Attila), Osiris Kiadó, Budapest, 2003.

Wade - Bradley - Bates - Himsforth: *Constitutional and Administrative Law.* Longman, London, New York, 1986.

